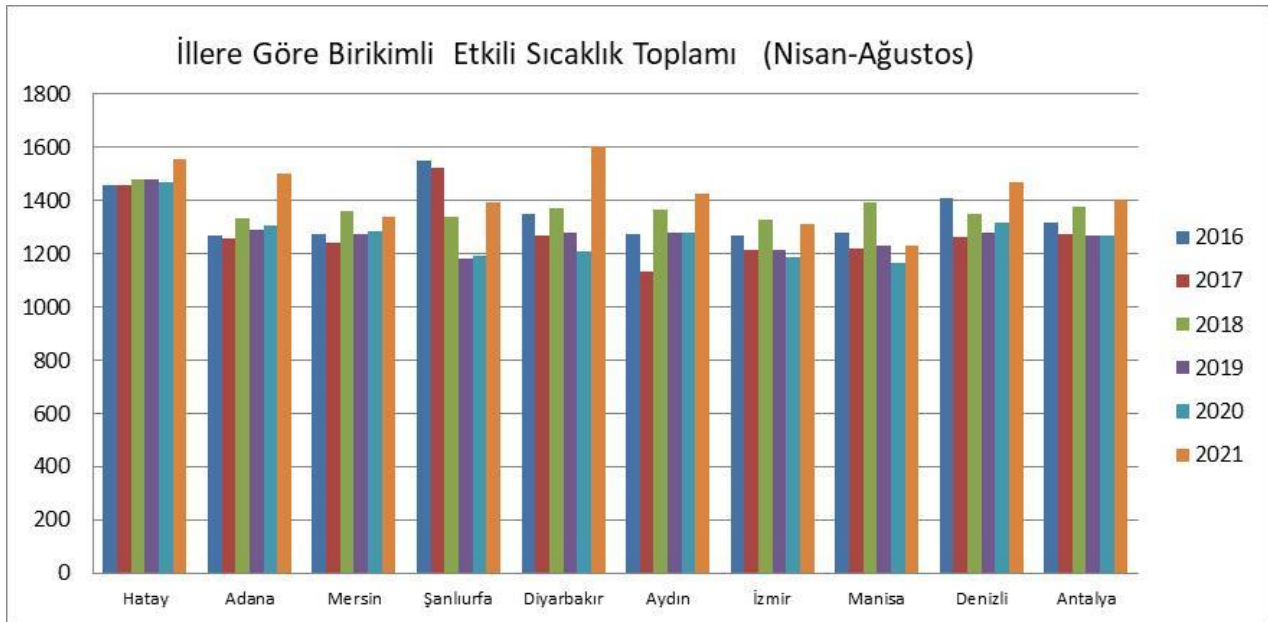

Eylül 2021

2021 SEZONUNDA PAMUK HASATLARI DAHA ERKEN GERÇEKLEŞECEK

Sıcaklık, pamuk bitkisinin her dönemde büyüme ve gelişmesini etkileyen en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Bitkinin gelişmesi ile sıcaklık arasındaki ilişki “gün-derece” ile ifade edilmektedir. Gün-derece değeri, günlük ortalama sıcaklıktan pamuk bitkisinin gelişme eşiği olan 15.5 °C’nin çıkarılması ile elde edilir ve pamuk ekim tarihinden itibaren günlük değerlerin toplanmasıyla bulunur. Gün-derece değeri, bitki gelişim dönemleri, yaprak döktürücü uygulama ve hasat zamanı gibi parametrelerin belirlenmesinde kullanılmaktadır.

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi, 2021 yılında sıcaklıklar daha yüksek seyretmiştir. Buna bağlı olarak Etkili Sıcaklık Toplamı değerleri önceki yıllara göre oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Bunun anlamı, etkili sıcaklık toplamının önceki yıllara oranla daha yüksek olduğu illerde (Diyarbakır, Hatay, Adana, Aydın, Denizli, Şanlıurfa) hasatlar son iki yıla oranla daha erken gerçekleşecektir. Pamuk bitkisi çeşitlere bağlı olmakla birlikte 1400 gün-derece değerinden sonra açmaya başlamaktadır.

PROGEN PAMUK DURUM RAPORU 2021

Bilindiği gibi, PROGEN Tohum düzenli olarak Şubat ayında o yıla ait ekiliş, Ağustos ayında ise gerçekleşen ekim alanı, verim ve rekolte tahminleri yapmaktadır. 2021 Yılı verilerine göre iller bazında ekim alanı, verim ve rekolte tahminlerini aşağıdaki tabloda bulabilirsiniz.

TÜRKİYE PAMUK EKİLİŞ ve ÜRETİM TAHMİN RAPORU - AĞUSTOS 2021

Bölgeler	ÇKS-2020 (ha)	2021 Değişim (%)	Tahmini Ekim Alanı (ha) (2021)	2021 Yılı Tahmini Kütlü Verimi (kg/ha)	Tahmini Kütlü Üretimi (ton) (2021)	Tahmini Elyaf Üretimi (ton)	Tahmini Çiğit Üretimi (ton)
ŞANLIURFA	135.501	49,0	201.896	5000	1.009.482	393.698	565.310
DİYARBAKIR	38.395	32,0	50.681	4480	227.053	88.551	127.149
ADIYAMAN	4.000	38,0	5.520	4500	24.840	9.688	13.910
GAB BÖLGESİ	177.896	45,1	258.098	4.887	1.261.375	491.936	706.370
KAHRAMANMARAŞ	2.227	67,0	3.719	4750	17.666	6.890	9.893
GAZİANTEP	3.127	30,0	4.065	5000	20.326	7.927	11.382
HATAY	28.659	22,0	34.964	4750	166.079	64.771	93.004
ADANA	18.009	8,0	19.450	5000	97.249	37.927	54.459
ÇUKUROVA BÖLGESİ	52.022	19,6	62.198	4.845	301.319	117.514	168.738
İZMİR	25.417	-8,0	23.384	4890	114.346	44.595	64.034
AYDIN	53.363	-12,0	46.959	4950	232.449	90.655	130.172
MANİSA	7.721	49,0	11.504	5700	65.574	25.574	36.722
MUĞLA	534	-50,8	263	4800	1.261	492	706
DENİZLİ	9.112	17,0	10.661	5100	54.371	21.205	30.448
ANTALYA	3.645	0,0	3.645	4800	17.496	6.823	9.798
EGE BÖLGESİ	99.792	-3,4	96.416	5.035	485.498	189.344	271.879
TÜRKİYE TOPLAMI	329.710	26,4	416.712	4.915	2.048.192	798.795	1.146.987

ÖNEMLİ NOTLAR:

ÇKS-2020	2020 ÇKS RAKAMLARININ BAKANLIK VERİLERİNE YAKIN OLDUĞU DÜŞÜNÜLMÜKTEDİR.
DEĞİŞİM ORANI	TOHUM SATIŞLARINA GÖRE TAHMİN EDİLEN EKİM ALANLARININ TEDARİK EDİLEBİLEN ÇKS ALANLARINA OLAN DEĞİŞİM ORANLARIDIR.
GERÇEKLEŞEN EKİM ALANI	BÖLGELERİN DAHA ALT BÖLGELER KAPSAMINDA ProGen FİRMA ELEMANLARINCA KENDİ VE DİĞER FİRMALARIN TOHUM SATIŞ RAKAMLARI TESPİTİNE DAYANMAKTADIR.
TAHMİNİ KÜTLÜ ÜRETİMİ	HEKTARA 4915 kg/ha PROGEN VERİM TAHMİNİNE DAYANMAKTADIR.
TAHMİNİ ELYAF ÜRETİMİ	KÜTLÜ ÜRETİMİNİN %39 RANDIMAN ESASINA GÖRE KARŞILIĞIDIR.
TAHMİNİ ÇİĞİT ÜRETİMİ	ÇİĞİT ÜRETİMİNİN %56 RANDIMAN ESASINA GÖRE KARŞILIĞIDIR.

Progen Tohum'un tohum satışları, ÇKS verileri, tarla gözlemleri ve diğer surveylerine göre 2021 yılı ekim alanının 416.7 bin hektar, verimin 491.5 kg/dekar, kütlü rekoltesinin ise 2.048.192 ton olacağı tahmin edilmektedir. İşletme çıırır randımanı, çeşitlerdeki yüksek randımana bağlı olarak % 39 olarak alınmıştır. Bu randıman değerine göre, ülkemizin elyaf üretimi 798.795 ton olacaktır. Çiğit üretim miktarının ise 1.146.987 ton olacağı beklenmektedir.

HASADA HAZIRLIK AMAÇLI KİMYASALLARIN (YAPRAK DÖKTÜRÜCÜ VE KOZA AÇTIRICI) KULLANIMI

Hasat makine ile yapılacaksa hasada başlamadan önce pamukta kozaların açılmasını teşvik eden ve yaprakların dökülmesini sağlayan ilaçlara genel olarak Hasada Yardımcı Kimyasallar adı verilmektedir. Tarlalarında pamukta hasada hazırlayıcı kimyasal kullanmaya karar veren üreticiler; “ilaç seçimi”, “uygulama zamanı”, “uygulama dozu”, “koza açtırıcı/yaprak dökütürücü kullanımının yararları”,

“koza açtırıcı/yaprak dökütürücü kullanımının verime etkisi” gibi konularda bazı sorulara yanıt aramaktadır.

Uygulanan tarımsal işlemler, kullanılan yaprak dökütürücü (defoliyant) ve koza açtırıcı (boll opener) olarak isimlendirilen kimyasalların etkisini azaltır mı? Pamukta yaprak dökütürmek amacıyla hormon etkili veya herbisit esaslı kimyasallar kullanılmaktadır. Kullanılan bu kimyasallar, yaprağın doğal yaşlanma sürecini hızlandırmakta ve dökülmesini sağlamaktadır.

Pamuğun yetiştirilmesi esnasında uygulanan yetiştirme teknikleri yaprak dökütürme uygulamasındaki başarıyı etkileyebilmektedir. Başarılı bir yaprak dökütürme/koza açtırma uygulaması için aşağıda sıralanan yetiştirme tekniklerine dikkat edilmelidir:

- İyi bir toprak hazırlığı, ekim ve homojen çıkış sağlanmalı,
- Pamuk çeşidi makineli hasada uygun olmalı,
- Sıra arası ve sıra üzeri mesafe makineli hasada uygun olmalı,
- İlk sulama zamanında yapılmalı ve özellikle son su zamanında kesilmeli,
- Sulama sayısı ve miktarı yeterli olmalı,
- Bitki gelişme düzenleyicisi (mepiquat chloride ve benzeri) kimyasalların kullanım dozu ve zamanları uygun olmalı,
- Gübre kullanımında özellikle aşırı azotlu gübrelemeden kaçınılmalı,
- Zararlı, hastalık ve yabancı otlarla iyi bir mücadele yapılmalıdır.

İyi bir yaprak dökütürme işlemi için, iyi bir gübreleme programı oluşturulmalı, gerekiyorsa Bitki Gelişme Düzenleyicileri uygulanmalıdır

Yaprak dökürücü ve koza açtırıcı olarak isimlendirilen kimyasallar ne zaman uygulanmalıdır? En uygun zamanı saptamak için üç ayrı yöntem uygulanmaktadır:

- Koza açım oranının en az % 65-70 olması,
- Hasat edilmesi hedeflenen kozaların en az % 85'nin olgunlaşmış olması,
- Çatlamış koza üzeri boğum sayısının 4 veya altında olması gerekir.

Koza açım oranının belirlenmesi amacıyla, tarlayı temsil edecek şekilde tesadüfen 20 bitki seçilmeli, bu bitkilerdeki açmış ve açılmamış kozalar sayılarak koza açım oranı belirlenmelidir. Yaprak dökürücü veya koza açtırıcı kimyasalları kullanmak için kozaların % 65-70'nin açtığı dönem emniyetli olarak kabul edilmektedir.

Olgunlaşmış koza oranını belirlemek amacıyla, tarlayı temsil edecek şekilde tesadüfen 20 bitki seçilir, bu bitkilerde hasat edilmesi hedeflenen kozalarda olgunluk testi uygulanarak olgunlaşmış koza oranı belirlenir. Olgunlaşmış kozalar bıçakla enine kesildiğinde, liflerin oluşmuş, çiğitlerin kabuk renklerinin kahverengiye dönüşmüş olması gerekir. Olgunlaşmış koza oranının % 85'in üzerinde olması istenir.

Uygulama zamanının belirlenmesinden sonra amacımıza uygun bir kimyasal seçilerek uygulama yapılmalıdır. Bitkinin yapısı, sıcaklık ve nem gibi çevre koşulları ile kullanılan

Koza Açtırıcı / Yaprak Dökürücülerin Uygulama Zamanı

Açım oranı % 65'in üzerinde olmalı,

Hasat edilebilecek kozaların % 85'i olgunlaşmış olmalı,

Çatlamış koza üzeri boğum sayısı 4 olmalıdır.

kimyasallara bağlı olarak yaprak dökürücü uygulamasından 3-7 gün sonra yapraklar dökülmeye başlamakta, 10-14 gün sonra yaprak dökürme işlemi gerçekleşmektedir. Kimyasalların uygulanması esnasında, dekara 35-40 litre su kullanılmalı; uygulama sonrasında 24 saat içerisinde yağmur beklentisi varsa, günlük sıcaklık ortalaması 17 °C nin altında ise uygulama yapılmamalı, uygun koşullar beklenmeli; ilacın çevre bitkilere sürüklenmemesine özen gösterilmeli, pamuk dışında başka bitkilerde kullanılmamalıdır.

Türkiye'de pamukta ruhsatlı yaprak dökürücü ve koza açtırıcılar

Etkili Madde Adı	Doz (cc/da)	Özellik
Ethephon + Cyclanilide (720+45)	175	Koza açtırıcı
Carfentrazone ethyl + Diuron (200+30)	50	Yaprak dökürücü
Pyraflufen-ethyl (10.6) + Yayıcı yapıştırıcı	25 + 25	Yaprak dökürücü
Carfentrazone ethyl (240) + Yazlık yağ	15 + 100	Yaprak dökürücü

Hazırlayan: Prof. Dr. Cafer MART

*Bu metinde yer alan bilgiler üreticilerin bilgi ve tecrübesini arttırmak amacıyla verilmiştir. ProGen Tohum A.Ş. ve Atay Tarım A.Ş. bu bilgilerden kaynaklanan bir sorumluluğu kabul etmez.